

τὸ σύμβολον τῆς ἀλωότητος καὶ τῆς συζυγικῆς ἀγάπης.

Ἡ χελιδὼν ἤθελεν ἀζιωθῆ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ σὺρῃ τὸ ἄρμα τῆς Ἀροδίτης· ὁμοῦ μὲ τὰς λευκὰς περιστερὰς, ἐν ἡ θεὰ τοῦ Ἑρωτος δὲν παρέδιδεν εἰς τὴν λήθην τὰς γαμικὰς συμβάσεις, αἵτινες συνέδεον αὐτὴν μετὰ τοῦ χωλοῦ καὶ καπνιδῶντος χαλκῆος τῶν κερυνῶν. Αὕτη κατεφρόνησε τὸ εἶδος τοῦτο τῶν πτηνῶν καὶ κακῶς ἐπραξε.

Ἀνχιφῶν τὰς βίβλους τῶν ἀρχαίων, εὗρον μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν μόνον τὸν Πυθαγόραν ὅστις ἐτόλμησε νὰ καταρασθῇ τὰς χελιδόνας. Ἄς ῥίψωμεν πέπλον ἐπὶ ἐνὸς πταισίματος, ἀμαυροῦντος τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Ἡ βίβλος δὲ τῶν προφητῶν γέμει πικραβολῶν αἵτινες τιμῶσι μᾶλλον τὰς χελιδόνας ἢ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Ἰερεμίας ἐπὶ πικραδείγματι μέμφεται πικρῶς τοὺς Ἑβραίους· ὅτι δὲν γνωρίζουσι τὸν χρόνον τῆς ἐπισκέψεως, ἐνῷ αἱ χελιδόνες γνωρίζουν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν μέλλουσι νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλο κλίμα. Τὰ παιδάρια καταχρώμενα τῆς ἀλωότητος τῆς χελιδόνος ἐκήρυξαν κατ' αὐτῆς πόλεμον καὶ ἀνασπῶσι διὰ καλὰ μὲν τὰς φωλέας αὐτῆς ἀπὸ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν. Δυσανασχετοῦσαι δὲ ἤδη ἀρχίζουν νὰ ἐγκαταλείπουν τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας καὶ κατασκευάζουν φωλεὰς ὑπὸ τὰς κορωνίδας τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν ἢ καὶ ἐπὶ τῶν πύργων τῶν ἐκκλησιῶν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ θερμὰ κλίματα φθάνει περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου ἢ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου, καὶ ἐν γένει ἡ ἔλευσις αὐτῆς προαναγγέλλει τοῦ ἔαρος τὴν ἔλευσιν. Κατὰ τε τὴν ἐποχὴν τῆς ἀφίξεως καὶ τῆς ἀποδημίας συνερχόμεναι ἅπασαι εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέσιν, περιμένουσι καὶ τὰς τῶν πλησιεστέρων τόπων, ὥστε οὐδεμία τῶν οἰκογενειῶν νὰ μὴ ἑλλείπη, καὶ τότε ἐπιχειροῦσι τὸ μακρὸν αὐτῶν ταξίδιον· τίς δὲν γινώσκει τοῦ πτηνοῦ τὸ θαυμάσιον ἐνστικτον τοῦ ν' ἀνευρίσκη τὴν φωλεὰν αὐτοῦ ἢν ἐγκατέλειπε πρὸ ἐνὸς ἔτους; τοῦτο θέλει βεβαιωθῇ τις προσθέτων εἰς τὸν πόδα μιᾶς χελιδόνος ταινίαν ἢν θέλει εὑρεῖ ὅταν αὕτη ἐπανακάμψῃ ἐκεῖ ὁπόθεν ἀνεχώρησεν. Ὁ Σπικλλαντσάνης παρετήρησε ἐπὶ 18 κατὰ συνέχειαν ἔτη ζευγὸς χελιδόνων αἵτινες ἐπέστρεφον καὶ κατῴκουν τὴν αὐτὴν φωλεάν.

Εἰς τὸ πολυκριθιμώτατον γένος τῶν χελιδόνων ὑπάρχει εἰδὸς τι ὅπερ οὐδέποτε ἐπισκέπτεται τὴν Ἑλλάδα μὴ δυνάμενον νὰ ζήσῃ εἰς τὸ κλίμα ἡμῶν. Τοῦτο δὲ εἶναι ἡ μικρὰ τῶν φυσιδιφῶν καλουμένη φυκοφάγος ἢ Σαλαγγάνα, τῆς ὁποίας ἡ φωλεὰ εἶναι ἐδωδιμος, καθὼς συγκειμένη ἐκ βλαινώδους καὶ διαφανοῦς ὕλης, ποθητὸν εἰς τοὺς γαστριμάργους τῆς Σίνας καρύκειμα. Ἀὕτη ζῇ εἰς τὴν νῆσον Ἰάβαν, τὴν Βαταβίαν καὶ τὴν Πολύνησον, ὅπου κατασκευάζει τὴν φωλεάν τῆς ἀπὸ φύκης περιέχοντα βλένναν, ἣτινα τρώγουσα καὶ χωνεύουσα ἐξεμέττει μετὰ ταῦτα ἐπὶ ἐνὸς στρώματος πετρῶν ὅπου ἐναποθέτει τὰ ὠά. Οἱ Ἀσιανοὶ λαί-

μαργοὶ τῶν τοιούτων φωλεῶν ἐνζητοῦσιν αὐτὰ νυκτός, ἐντὸς βράχων ἀποτόμων ἀναρριχώμενοι διὰ κινητῶν κλιμάκων.

Ἰδοὺ δὲ πῶς περιγράφει τὰς μεταναστάσεις τῶν πτηνῶν τούτων ὁ εὐγλωττος Ἀββὰς Λαμεναῖος.

« Ὅταν ἐπέλθῃ ὁ χρόνος τοῦ νὰ μεταβῶσι καὶ ζητήσωσιν εἰς ἄλλα κλίματα τὴν τροφήν, ἣν ὁ Οὐράνιος πατὴρ ἡτοίμασεν αὐταῖς, αἱ χελιδόνες συνέρχονται ἅπασαι, χωρὶς νὰ χωρισθῶσι ποτὲ, πλείουσιν, αἰθέριοι ναυτίλοι, πρὸς τὰς ἀκτὰς ἐνθα ἀναπαύονται ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀφθονίᾳ. Μόνη, τὶ ἤθελε γένει, ἐκάστη αὐτῶν; Οὐτε μία δὲν θὰ ἐσώζετο ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς μεταβάσεως· ἀλλ' ἡνωμένοι ἀνθίστανται εἰς τοὺς ἀνέμους, καὶ ἡ ἀδύνατος καὶ κεκμηκυῖα πτέρυξ στηρίζεται ὑπὸ ἰσχυροτέρας πτέρυγος. Οὕτως αἱ νεώτεραι ὑπὸ τὴν σκέπῃ τῶν πρεσβυτέρων φθάνουσι τὸ τέμα τοῦ ταξιδίου των, καὶ ἐπὶ τῆς μακρινῆς γῆς, ὅπου ἡ Πρόνοια ὠδήγησεν αὐτὰς ὑπεράνω τῶν θαλασσῶν, ἀναπολοῦσι τὴν φωλεάν των, ἐνθα ἐγεννήθησαν, καὶ τὰς πρώτας ἐκεῖνας ἡμέρας, τὰς πρώτας ἐκεῖνας καὶ ἀράτους εὐφροσύνας, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔθεσεν εἰς τὴν εἰσόδον τῆς ζωῆς δι' ὅλα τὰ ὄντα. »

A. B. B.

ΘΗΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

— 0 —

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 9).

Πολλοὺς κατὰ συνέχειαν αἰῶνας διήρκεσεν ἡ διὰ φθορά τῆς ἀνθρωπότητος, διότι περικυκλωθεῖσα αὕτη ἀπὸ τὸ ἐπώδυνον σκότος τῆς βαρβαρότητος ὅπερ κατέπνιξεν ὡς χεῖμαρρος ὀρμητικὸς τὸν ὀλίγον ζωτικὸν σπινθῆρα τῆς μαθήσεως, ὅπερ ἐβίασεν αὐτὴν, νὰ μιμηθῇ τὰ ἦθη καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὁποίους κυριαρχικῶς τῇ ἐπέβαλε, μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ περιφρόνησις καὶ ἡ ἀμέλεια τῆς γυναικὸς, ἀπώλεσε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν θέλῃσιν, τὰ ἀναγκαιότατα ταῦτα στοιχεῖα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῆς· μόλις δὲ περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος, μέγας τις ἀνὴρ, Λουδοβίκος ὁ ΙΔ. τὸ κλέος τῆς Γαλλίας, πρῶτος οἶδεν τὴν ἐκμηδένισιν ταύτην τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ νόμον σφρῶν, φρονίμων, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῶν παραδειγμάτων του, ἔθεσε τὰ θεμέλια τῆς νέας ἀναγεννήσεως αὐτοῦ. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνακτος ἡ αὐλὴ τῶν Βερσαλλιῶν ἦτον ὁ ἑλικὼν τῶν νέων ἑλικονιάδων, ἐκεῖ ἐφαίνοντο καθ' ἐκάστην αἱ καλιπάρειοι τῶν Παρισιῶν Δέσποιναι, προθυμοποιούμεναι τίς ἐξ αὐτῶν νὰ ὑπερτερήσῃ τὴν ἄλλην κατὰ τὴν μάθησιν, τὴν εὐφυΐαν καὶ κομψότητα, τὴν συμπεριφορὰν, τὰ θέλητρα, τὸ ἄλ-

θές μεγαλείον, ἐκεῖ ἐγένοντο αἱ σπουδαιότεραι συζητήσεις ὑπὸ τὴν προεδρείαν Μαρίας τῆς Θηρεσίας καὶ Ἐφρίκτης Στουάρτης περὶ τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἱκανότητος τῶν Ρίσελγιέ, καὶ Κολέρτου, τῶν Δουκῶν Ἐγγύου καὶ Βρεζῆ καὶ τῶν Πριγκίπων Κονδαίου καὶ Κοντίου, περὶ τῆς ποιητικῆς ἱκανότητος τοῦ Αἰφονταίνου, τοῦ Μολιέρου, τοῦ Ρακίνα, περὶ τῶν Ἀρνώ, Αἰμότζη, Πασχαλίου, Μενάγη, Ρολίνου, Βασσουέτου, Φενελῶνος, Πουσσέτου, Ιουβαίνωτη, Λύλλι, Κάμπρα, τῶν περικελῶν τούτων ἀνδρῶν τοῦ φιλολογικοῦ Λουδοβικείου αἰῶνος καὶ περὶ τῶν ἀποκρίφων συμβάντων Ἄνας τῆς Αὐστριακῆς, Καρόλου τοῦ Β' καὶ περὶ τῶν Κυριῶν Μαντσίνη. Διὸ αἱ ἄλλαι αὐλαὶ τῆς Εὐρώπης, καὶ ἰδίως ἡ τῆς Ἀγγλίας φιλοτιμηθεῖσαι καὶ ἡλεκτρισθεῖσαι ἀπὸ τὴν λάμψιν ταύτην, ἐνηγκαλίσθησαν τὴν σωτηριώδη ταύτην τῆς ἀνθρωπότητος ἀναμόρφωσιν, καὶ ἔκτοτε ἐπεγνώσθη ἡ ἰδέα τοῦ ἀνατρέφειν καλῶς τὸ γυναικεῖον φύλον, τὸ φυτῶριον τοῦτο παντὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, τὴν ὁποίαν ἰδέαν ἐπέπρωτο φαίνεται ὁ δέκατος ἑνάτος αἰὼν, ὁ παραγωγὸς τῶν λαμπρῶν ἀνακαλύψεων, νὰ μεγαλύνῃ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἤδη νὰ γενικευθῇ ὑπὲρ ποτὲ ἡ πεποιθὴς τῶν λαῶν καὶ τῶν Κυβερνήσεων, ὅτι αἱ γυναῖκες, ἐπειδὴ ἀποτελοῦν τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος, ἔπεται ὅτι προωρίσθησαν ἀπὸ τὸν πλάστην νὰ μορφώσῃ καὶ ἑαυτὰς καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ, οὕτως, ὥστε ἡ ἀνθρωπότης νὰ φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν διωρίσθη σκοπὸν, διὸ ἐφρόντισαν καὶ φροντίζουν καθ' ἑκάστην νὰ μεγαλύνουν τὴν μεγάλην ταύτην ἀναμόρφωσιν, καὶ ἡ φροντίς των αὕτη οὐ μικρὰς ὠφελείας προσήνεγκε μέχρι τοῦδε, καὶ θέλει ἔτι προσφέρει πλείονας ἐὰν ἀναπτυχθῇ τὸ πνεῦμά των καὶ περισσότερον εἰς τὴν ἀρτισύστατον ὁμῶς Ἑλλάδα ἡ μόρφωσις τῶν γυναικῶν προβαίνει βραδέως, ὡς βραδυποροῦν καὶ ὅλα αὐτῆς τὰ καλὰ, καὶ ὁμῶς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ βραδύτητι τῆς προόδου των, βλέπομεν πολλάκις εἰς τὰς γυναῖκας μας προτερήματα εὐγενῆ, ἀρετὰς μεγάλας, δὲν λέγω ὅτι εἶναι ἀνεύλαττώματων, καθεὶς τὸ γινώσκει, ἀλλ' ἐντὸς μικροῦ χρόνου θέλουν πνιγεῖ καὶ ταῦτα εἰς τὰ σπάργανά των ἀφοῦ γενικευθῇ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἀτέλεια τῆς μαθήσεως εἶναι χειρίστη τῆς ἀμαθείας.

Εἶναι ἀληθές ὅτι δὲν ἐλήφθη μέχρι σήμερον φροντίς ἡ ἀνήκουσα διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ γυναικεῖου φύλου ἡμῶν τὰ σχολεῖά μας εἶναι εἰσέτι ἡμελημένα, τὰ μαθήματα ἀτελῆ, οἱ διδάσκαλοι ποτὲ δὲν ἐσκέφθησαν, δὲν ἐμελέτησαν τὸν ἀληθῆ προσρισμὸν τῆς γυναικὸς καὶ οἱ γονεῖς ποτὲ ἴσως δὲν ἠρώτησαν τὰ κοράσια των ἐὰν διδάσκονται τὴν ἀρετὴν, τὴν ἠθικὴν, τὴν θρησκευτικὴν, καὶ ἐὰν διδάσκονται ταῦτα, τί περὶ αὐτῶν ἔμαθον, καὶ ὁμῶς τις ἀμφιβάλλει ὅτι καὶ ὑπ' αὐτὰ των τὰ ἐλαττώματα, καὶ ὑπ' αὐτὴν των τὴν φιλαυτίαν καὶ φιλαρέσκειαν καὶ ὑπ' αὐτὴν των τὴν ματαιότητα, ἐλαττώματα τῆς ἡμιμαθείας, ἅπερ ἐπὶ πολὺ ἐπιπολάζουσιν εἰς τὰς γυναικας.

(Εὐτέρ. φῶλ. 40 τόμ. ΣΤ')

ναϊκάς μας, δὲν κρίπτεται ὁ πολῦτιμος μαργαρίτης τῆς δόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους.

Παρατηρήσατε, φίλτατοι ἀναγνώσται, τὴν δειλὴν, σεμνὴν καὶ πλήρη αἰδοῦς συμπεριφορὰν τῶν Ἑλληνίδων, καὶ ὑπ' αὐτὴν των τὴν δειλίαν καὶ σεμνότητα, καὶ ὑπ' αὐτὴν των τὴν αἰδῶ, θέλετε ἴδει τὴν ἰσχύν των εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκιακὴν ὑπαρξίν τοῦ ἔθνους μας. Ἄν οἱ ἄνδρες μας, εἶναι μεγαλόφρονες, γενναῖοι καὶ ἐπιχειρηματῆαι, αἱ γυναῖκες μας οὐχ' ἦττον, διὰ τῆς δειλίας καὶ τῆς αἰδοῦς των, ἐμφύτων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα, καθίστανται ἀνώτεροι, τολμῶ εἰπεῖν, τῶν ἀνδρῶν μας ἡ ἰσχὺς τῶν γυναικῶν μας, ὑπαγορευομένη ἀπὸ τὰ προτερήματά των ταῦτα, καταβάλλει τὸ θάρσος καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν εὐκλεεστέρων ἡρώων μας. Ἄν δὲ ἡ δειλία καὶ ἡ αἰδῶς εἶναι προτερήματα θεσπέσια, προτερήματα εἰς ἃ ἐμφωλεύουσιν ὅλαι αἱ μεγάλαὶ λεγόμεναι ἀρεταί, εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι αἱ Ἑλληνίδες ὑπετεροῦν κατὰ τοῦτο, τὰς εὐγενεστάτας γυναῖκας τῆς γῆς, μὴ ἐξαιρουμένων, οὐδ' αὐτῶν τῶν Δεσποινῶν τῶν αὐλῶν Φιλίππου τοῦ πρῶτου Βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ Βικτωρίας Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, διότι τὰ προτερήματά των ταῦτα εἶναι ἔμφυτα εἰς αὐτὰς καὶ δὲν τὰ ἐτέξεν οὔτε ἡ ἐξευγενισμένη τῶν Εὐρωπαίων ἀνατροφή, οὔτε οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως τοῦ γυναικεῖου φύλου, εἰμὴ μόνος ὁ ὀρίζων τῆς Ἑλλάδος, μόνη ἡ ἀληθὴς θρησκεία τῶν πατέρων των καὶ ὁμῶς μὴ ὑπερφανευθῇτε, εὐγενεῖς Ἑλληνίδες, διότι μ' ὅλας τὰς νίκας σας, δὲν εἴσθε εἰσέτι εὐτυχεῖς, εὐδαίμονες. Ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι ὑποκρύπτονται ἐνίοτε ὑπὸ τὴν δειλίαν καὶ τὴν αἰδῶ σας ἡ πανουργία, ἡ προσποίησις καὶ ὁ ἐπαγωγικὸς ἐκεῖνος τρόπος, ὃν τόσον καλῶς μεταχειρίζεσθε, τρία ἐλαττώματα ἐπικίνδυνα, ἐπίβουλα τῆς εὐδαιμονίας σας, τὰ ὁποῖα εἰς ὑμᾶς μόνας ἀπόκειται νὰ ἐξουδενίσθητε, διὰ τῆς ἐντελείας τῆς ἠθικῆς ἀνατροφῆς σας, εἰς ἃ μὲ δὲ συγχωρήσατε νὰ κάμω παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῶν ἐλαττωμάτων τούτων, διὰ νὰ ἀνακαλύψω τὰς κεκρυμμένας ὑπ' αὐτὰ φαρμακερὰς ἐχθίδνας, καὶ προσφέρω ἂν δυνήθω θεραπείαν τινά.

Ἀπεδείχθη ὅτι ὅταν ὁποιαδήποτε ἀρετὴ δὲν παρακολουθῇται ἀπὸ πανούργους καὶ ἐπαγωγικοὺς σκοποὺς, αὕτη δὲν φέρει θρίαμβον μέχρι τοῦ κόρου, ἀλλὰ θρίαμβον διαρκοῦντα ὅσον καὶ ἡ ζωὴ.

Τῆς Δανάης τὰ θέλητρα δὲν ἡδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι μέχρι τέλους τὸν Ἀγάθωνα νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀπάτην του. Τῆς Διδούς ἡ μαγευτικὴ ὠραιότης δὲν κατίσχυσε νὰ καταβάλλῃ τὸν θεμελιωτὴν τῆς κοσμοκράτορος Ῥώμης. Τῆς Καλυψοῦς ἡ προσφερομένη Ἀθανασία δὲν ἐδεδέασε τὸν μεγαλεπήβολον Ὀδυσσεά ν' ἀρνηθῇ τὰ πρὸς τὴν πατρίδα του χρέη. Τῆς Ἀρμίδος ὁ ἔρωσ δὲν ἡδυνήθη νὰ ἐκθελύνῃ τὸν ἥρωα τῆς χριστιανισμοῦ Ρινάλδον, ἐνῶ τῆς Ἀσπασίας, τῆς Πηνελόπης, τῆς Χαρίκλειας, καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων Δεσποινῶν.

νων ἡ δειλία καὶ ἡ αἰδώς, συνδυασμένα μετὰ πειδείαν καὶ εἰλικρίνειαν, ὑπεδούλωσαν τούτους ἡρώας καὶ ἡμιθέους, ἀπεκατέστησαν τοὺς συζύγους των ὄντως εὐδαίμονας, καὶ ἐνέχυσαν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ εἰς ἐκείνας τῶν φίλων καὶ συγγενῶν των, τὰς μεγαλητέρας κοινωνικὰς χάριτας.

Εἶναι εὐτελες καὶ ἀξιοκαταφρόνητον πᾶν ὅ,τι τὸ πανοῦργον πνεῦμα ζητεῖ νὰ ἐπιτύχῃ· εἶναι μηδαμινότης, ἡ ἐπιθυμία ὀλέθριος· ὅταν τις θέλῃ ὅ,τι εἶναι δίκαιον καὶ θεμιτόν, τὸ ἐπιθυμεῖ ἐλευθέρως, τὸ ζητεῖ εὐγενῶς καὶ μετριοφρόνως, καὶ τί ἡδύτερον καὶ εὐκολώτερον, ἀπὸ τὸ νὰ ἦναι τις εἰλικρινής, καὶ τίς εἰλικρινής δὲν εἶναι ἡσυχος, ἀτάραχος, καὶ μετὰ τὸν προορισμὸν ὃν ἐπλάσθη σύμφωνος, ἐνῷ ὁ ὑποκριτικὸν καὶ ἐπαγωγικὸν ἦθος ἔχων, τίς ἀμφιβάλλει ὅτι εἶναι ὑποκείμενος εἰς τὰς ταραχάς, εἰς τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως, εἰς τοὺς κινδύνους, εἰς τὴν ἀξιοθρήνητον ἀνάγκην τοῦ νὰ ζητῇ νὰ περικαλύπτῃ μίαν πανουργίαν, μίαν δολιότητά διὰ μυρίων ἄλλων, διὰ τὴν ἐπιτύχῃ οὐ προτίθεται σκοποῦ, καὶ τέλος θεβιασμένος ἀκουσίως νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὰς παγίδας μετὰ τὰς ὁποίας ἤθελε νὰ παγιδεύσῃ τοὺς ἄλλους; Τὰ πανοῦργα, τὰ πονηρὰ πνεύματα δὲν δύνανται νὰ διαφύγῃσι ποτὲ ὅπερ ζητοῦν ν' ἀποφύγῃσι ἄτοπον, ταχέως ἢ βραδέως ἀνακαλύπτονται, ἂν δὲ ὁ λαὸς ἀπατηθῇ εἰς ἔργον του τι, δὲν ἀπατᾶται καὶ πάντοτε· συχνάκις μάλιστα, αὐτὰ τὰ πονηρὰ καὶ πανοῦργα πνεύματα ἀπατώνται ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὁποίους θέλουν ν' ἀπατήσῃσι, διότι πολλοὶ προσποιούνται ὅτι τὰ θαυμάζουν διὰ τὴν ἀγχνιολίαν των, αὐτὰ δὲ πιστεύουν ὅτι ἀληθῶς χαίρουν τὴν κοινήν ὑπόληψιν, ἐνῷ πραγματικῶς καταφρονῶνται καὶ σατυρίζονται, ἀλλ' ἂν καὶ σατυρίζωνται καὶ καταφρονῶνται ἀπὸ τὸν λαόν, μήπως αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν εἶναι καὶ ὑποκείμενα εἰς ὑποψίας διαφόρους; τὸ νὰ βλέπῃ δὲ τις ἑαυτὸν ὑποπτον πάντοτε εἰς πᾶν αὐτοῦ βῆμα, εἰς πᾶν αὐτοῦ διανόημα εἶναι, νομίζομεν, τὸ χεῖριστον εἰς τὴν φιλαυτίαν ἀντικείμενον.

Ἡ πανουργία καὶ ἡ προσποιήσις εἶναι γέννημα καρδίας εὐτελοῦς καὶ πνεύματος μικροῦ. Δὲν γίνεταί τις πανοῦργος καὶ προσποιητικὸς, παρὰ διότι θέλει νὰ κρύπτεται ἀπὸ τοῦ νὰ φαίνεται ὁποῖος εἶναι, διὰ ν' ἀπατήσῃ ἄλλους εὐκολώτερον, πρὶν διότι θέλει νὰ μεταχειρίζεται, διὰ ν' ἀπολαύσῃ αὐτὰ τὰ θεμιτὰ, μέσα ἀπρεπῇ καὶ οὐτιδανά, καὶ ἀδιαφορεῖ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων. Ἡ πανουργία καὶ ἡ προσποιήσις παρακολουθοῦνται λοιπὸν πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀπάτην, ἥτις καλυπτομένη τὸσον ἐντέχνως καὶ ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ὀφειλῆς, πολλάκις τὴν ὁποίαν τὸσον σοφιστικῶς μεταχειρίζονται αἱ γυναῖκες ἐνίοτε, φαίνεται ἀρετὴ, ἐνῷ εἶναι μεγαλωτάτη κακία, βλάπτουσα τοὺς ἄλλους, χωρὶς οὗτοι νὰ τὸ ἐννοήσωσιν· ἡ δὲ τοιαύτη ἀπάτη ὅσον λυπηρὰ εἶναι διὰ τοὺς πάσχοντας αὐτὴν, τὸσον περισσότερον ἐξευτελισμὸν, τὸσον περισσότερον μῖσος προσφέρει εἰς τοὺς παρέχον-

τας, διότι ἡ τροπολογία ἐκείνη τῆς ὀφειλῆς, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται πρὸς αὐξησιν τοῦ κύρους αὐτῆς, δὲν δύναται μέχρι τέλους νὰ καλυφθῇ, ἀλλὰ ἐρχομένη εἰς φῶς, συνεπιφέρει βεβαίως τὴν ἐκδίκησιν, τὴν ἀποστροφὴν. Ἡ ἀπάτη δὲ αὕτη καὶ τοὶ ἀπ' ἀρχῆς ἴσως εἶναι μικρά, εἶναι γελοία, διότι εἶναι ἐπίδειξις, καθίσταται ὅμως, ὡς βλέπομεν, σοβαρὰ, διότι ἐπεκτείνεται πέραν καὶ τοῦ γελοίου, γίνεται σπουδαία.

Ἡ ἐπίδειξις λοιπὸν, ἡ ἄκρα ἐκείνη τινὸς ἐπιθυμίας τοῦ ἀρέσκειν εἰς τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ θαυμάζεται, νὰ ἐπαινῆται νὰ διακρίνεται, εἶναι συναδελφός, εἶναι μήτηρ τῆς πανουργίας, τῆς προσποιήσεως, τῆς ἀπάτης· αὕτη καὶ τοὶ φαινόμενη ἀσήμενος, περικαλύπτεται, ὅμως ἀπὸ τὴν φιλαυτίαν καὶ τὴν ματαιότητα, αἵτινες ἀμβλύνουν τὴν ἠθικὴν ὄρασιν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αἵτινες ἀναγκάζουν αὐτὸν νὰ μὴ βλέπῃ ἄλλον ἐνώπιόν του, νὰ μὴ συλλογίζεταί ἄλλον ἢ τὸν ἑαυτὸν του, τὸ εἶδωλόν του· αὐτὴ ἐμποδίζει ἅμα κατασταθῇ σπουδαία τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, φαρμακεύει τὴν πηγὴν τῆς οἰκιακῆς ζωῆς, μακραίνει τὰς διαχύσεις τῆς ψυχῆς καὶ καθιστᾷ τέλος τὸν ἀνθρωπὸν δόλιον καὶ μηδαμινόν.

Ἡ προσποιουμένη γυνὴ κινδυνεύει ἠθικῶς, ἐκθέτει εἰς κίνδυνον τὴν αἰδῶ καὶ ὑπόληψιν της, κάμνει θυσίας τὰς ὁποίας δὲν ἐννοεῖ, οὔτε ἀπολαμβάνει τὰς εὐχαριστήσεις ἐκείνας τὰς ὁποίας ἐλπίζει· τὰ πάντα δι' αὐτὴν εἶναι προσωρινὰ, εἶναι ἀνηθῆ, διότι αἱ θυσίαι ἃς προσφέρει εἰς τὸν βωμὸν τῆς θεᾶς αὐτῆς, εἶναι ἀπρόσδεκτοι εἰς αὐτὴν, ἐπειδὴ δὲν εἶναι τῆς καθαρᾶς καρδίας κυοφορήματα. Καὶ τῷ ὄντι, πῶς δύνανται αἱ τοιαῦται γυναῖκες νὰ ἔχῃσι καθαρὰν τὴν καρδίαν, ἀφοῦ ἡ ἀπάτη εἶναι τὸ πρῶτον ἐλαττήριον, τὸ ὁποῖον τὰς κινεῖ. Μολοντοῦτο εὐδοκίμει πολλάκις ἡ ἀπάτη των, διότι εὐρίσκουν ἄνδρας ματαιόφρονας τοὺς ὁποίους ἐξουσιάζουν τὸσον εὐκολώτερον, ὅσον ἡ ὀφειλὴ αὐτῶν εἶναι μάλλον ἐπιτηδεῖα, ἡ δὲ κουφόνοια ἐκείνων γνωστὴ, ἀλλ' ἄνθρωποι ἐμφορῶν πῶς δύνανται νὰ ἐξουσιασθῇ, πῶς δύνανται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων τὰ ὁποία γεννῶνται ἐκ τῆς συμπαιδείας τῶν δύο τούτων ἐλαττωμάτων; καὶ ἂν στηριχθῇ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἡ ττηθῇ, δὲν θέλει καὶ πάντοτε μένει εἰς τὴν ἀπάτην ταύτην, θέλει ἀνακαλύψει μετ' οὐ πολὺ τὴν ἀπάτην του καὶ, ἀπὸ θύμα, θέλει γίνεαι δύναμις διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἐκείνην ἥτις τὸσον βαναύσως τὸν ἡπάτησε, διὰ ν' ἀποφύγῃ δὲ τότε ἡ γυνὴ τὴν αἰσχύναν ταύτην, τὴν προσβολὴν τῆς φιλαυτίας της, στέργει πολλάκις τὴν ἀπώλειάν της καὶ παρασυρομένη ἀπὸ σφάλμα εἰς σφάλμα ἐκμηδενίζεται.

Ἰδοὺ λοιπὸν, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ πανουργία, ἡ ἐπίδειξις ὁποία δεινὰ ἀποτελέσματα φέρουν, καὶ ὅσον τοῦτο εἶναι ἀληθές τὸσον ἐπίσης εἶναι βέβαιον ὅτι, ἂν τὰ αἷτια τὰ παράγοντα τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ἐγχωρίζοντο πάντοτε, ὀλίγιστα γυναῖκες ἤθελον ὑποκείσθαι εἰς αὐτὰ, ἀλλ' ὡς φαί-

νεται, αἱ γυναῖκες ἡ φοβοῦνται τὰς ζῳηροτάτας εἰκόνας, ἡ προτιμοῦν νὰ τρομάζωσι μᾶλλον τοὺς ἄνδρας μὲ τὰ θέλητρα αὐτῶν, ἢ νὰ φωτίζωνται ἀπὸ τὸν λόγον καὶ τὴν ἀλήθειαν, διὰ τοῦτο ὑποπίπτουν καὶ εἰς περισσότερα λάθη, καὶ ὅσον εὐτυχεῖς ἂν θεωροῦνται ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦτο, θέλει ἔλθαι ἡμέρα νὰ πενθηφορήσωσιν.

Αἱ γυναῖκες αἱ ἀγαπῶσαι τὴν ἐπιτήδευσιν καὶ τὴν πανουργίαν, ἀναγκάζονται νὰ ἐνασχολῶνται καὶ εἰς οὐτιδανὰ πράγματα, καὶ, διὰ νὰ δεῖξωσιν τὴν ἀγχίνουαν αὐτῶν, περιστρέφονται μὲ τὴν συνήθη εἰς αὐτὰς ἐτοιμότητα εἰς ἐξέτασιν καὶ συζήτησιν πραγμάτων ἀναρμόστων εἰς εὐάγωγον ἄνθρωπον, εἰς τὰς συναναστροφὰς μάλιστα καὶ τοὺς χοροὺς, εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς τοὺς γάμους, εἰς αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὅποιον ἀνδρόποτε συνάθροισιν· ἐκεῖ πρὸ πάντων ἡ ἐπιτήδευσις, ἐκεῖ ἡ ὀξύνοια, ἐκεῖ ἡ πανουργία, ἐξαντλῶνται μέχρι πυθμένος, εἰς τὴν συζήτησιν, οὐχὶ μόνον τοῦ τίς ἐστὶν ἡ ὠραιότερα, τίς ἡ κομψότερα, τίς ἡ φιλάρεσκος, τίς ἡ δύσεως, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων ἀντικειμένων προξενούντων τὸ μεγαλῆτερον ὄνειδος, μᾶλλον εἰς τὰς ἐξεταζούσας αὐτὰ, ἢ εἰς τὰς κατηγορουμένας, τοιαύτη δὲ συζήτησις εἰς οὐδένα εἶναι εὐάρεστος, εἰς πάντας ἀξιοκατάκριτος καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἰδίας αἰτίαι ἐλέγχου συνειδὸτος πολλάκις οὐ τοῦ τυχόντος.

Ἡ σεμνότης εἶναι τῶν καθαρῶν αἰσθημάτων ἀπεικόνισμα, ἡ δὲ προσποιημένη, ἡ κατ' ἐπίδειξιν φρόνησις εἶναι ἡ παραγωγὸς τῶν κακῶν διαβουλευμάτων καὶ τῶν μηδαμινῶν ἀπαιτήσεων μας, καὶ ὅντως αἱ προσποιούμεναι φρόνησιν, ἣν ὕστερον γινώσκουσιν, γινώσκουσιν ὅτι ἐπὶ ἀδίκῳ ἔχουσιν, γινώσκουσιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐποστηρίζωνται παρὰ πολὺ εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς ἀρετὴν τῶν ταύτην, καὶ ὅμως πολλοὶ εὐτυχῶς στηρίζονται εἰς αὐτὴν προστρέχουν εἰς μεγάλα καὶ ἐπαγωγικά μέσα καὶ δίδουν λόγον εἰς τὴν κοινωνίαν, ὅταν καταζητῶνται, προσφέρουσαι εἶδος εὐχῶν τινῶν τὰς ὁποίας καὶ αὐταὶ δὲν ἐπεθύμησαν καὶ δὲν ἐνόησαν διατὶ τὰς προσφέρουσι· ἡ προσποιουμένη φρόνησις τὰς παρηγορεῖ, ὅταν δὲν τολμοῦν νὰ προχωρήσωσι περισσώτερον εἰς τὴν προτίθενται σκοπὸν καὶ ἐπιμένουν παραλόγως εἰς τὰ κακὰ καὶ ἐπιβουλά διανοήματα, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν εἰς αὐτὰς διὰ νὰ καλύπτωσι τὰς ἀταξίας των, ὅταν προβῶσι μέχρι ἐργου.

Ἡ σεμνότης δὲν γεννᾶται κατὰ μίμησιν ἀλλ' ἀπὸ αἴσθημα τόσον εὐγενὲς καὶ ἀληθές, ὥστε δὲν ἔχει ἀνάγκην φράσεων διὰ ν' αὐξήσῃ τὴν ἀκαταμάχητον αὐτῆς δύναμιν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος· αὕτη ἀρέσκει καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον θαναύσους καὶ κακοήθεις τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἂν καὶ δὲν θέλουν νὰ τὴν γνωρίσωσιν ὡς ἀρετὴν, οὐχ' ἤττον ὅμως τὴν ἐπιθυμοῦσιν, διότι γινώσκουσιν τὴν ἀνάγκην αὐτῆς πρὸς τὸν στολισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, διότι γινώσκουσιν τὰ λαμπρὰ αὐτῆς ἀποτε-

λέσματα, καὶ ἀδιαφοροῦν ἂν αὕτη εὑρίσκειται μεταξὺ τῶν ἀγενῶν, ἢ εὐγενῶν, διότι γινώσκουσιν ὅτι αὕτη μὲν ἐξευγενίζει τοὺς ἀγενεῖς, ἀγενίζει δὲ τοὺς εὐγενεστάτους ὅταν τὴν ἀποστρέφονται· αἱ γυναῖκες γινώσκουσιν καλῶς, ὅτι ὅταν δὲν δύναται ν' ἀρέσκωσιν ἢ νὰ ἐλκύσωσιν οἷους θέλουσιν, καταφεύγουσι εἰς μέσα οὐχὶ τόσον θεμιτὰ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῶν καὶ καθίστανται οὕτως ἀντιφατικαὶ μὲ αὐτὴν τῶν τὴν δόξαν καὶ διαγωγὴν, μὲ αὐτὸν τὸν προορισμὸν των. Πᾶν ἐλάττωμα ἐπισύρει πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν παραλογίαν, καὶ πᾶσα παραλογία παρακολουθεῖται ἀπὸ δυστυχήματα· ἡ ἥθικὴ συμπεπνύει τὴν ἀρμονίαν εἰς τὴν κοινωνίαν· ἀποσκυβαλίζει πᾶν τὸ ἐμποδὸν πρὸς τὴν πρόοδόν της· ὅταν δὲ θέλει τις εἰς τὴν γῆν νὰ ζήσῃ ὅπως ἡ ἥθικὴ ἐντέλλεται, ἀνάγκη νὰ ἦναι σύμφωνος μὲ τὰ παραγγέλματα αὐτῆς, ἄλλως εἶναι ἀναπόφευκτον, θέλει ἀναγκασθῇ νὰ υποπέσῃ ἀπὸ ἐλάττωμα εἰς ἐλάττωμα, ἀπὸ κακίαν εἰς κακίαν, μεχριστότου διαφθαρεῖ, διότι οὐδεμία κακία, οὐδὲν ἐλάττωμα ἔχει θεμέλιον, τὸ νὰ νομίζωσι δέ τινες ὅτι δι' ἀθεμίτων μέσων δύνανται νὰ στερεώσωσι τὸ θεμέλιον τοῦτο παραλογίζεται.

Ἡ ἀπλῆ, καθαρὸν καὶ ἄνευ σκοποῦ κακοῦ σεμνότης, ἔχει δύναμιν πραγματικὴν καὶ μεγίστην, αὕτη ἐνισχύει καὶ ὑπερῷοι τὰς γυναῖκας, ὅλον τὸ ἀνθρώπινον εἶδος. Ὅταν ἡ διαγωγή τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἁμῶμος, εἶναι ὁμολογουμένως τοῖς πᾶσι γνωστὴ ὡς τοιαύτη, δυνάμεθα νὰ μεταχειρίζομεθα καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰ εὐγενῆ τῆς πατρίδος ἔθιμα καὶ προνόμια, φυλάττοντες συγχρόνως τὴν ἀξιοπρέπειαν ἐκείνην ἣτις τιμᾷ τὴν σεμνότητα καὶ ὑπόληψίν μας. Γυνὴ ἀδύνατος, χήρα ἢ ἄνυμφος, φρόνιμος ὅμως καὶ σεμνὴ, ἔχει μέγαν ὑπερασπιστὴν, τὴν ὑπόληψίν της, ἡ ἀνεξαρτησία ἢ ἀπολαμβάνει χωρὶς κατάχρησιν τινα χωρὶς προσβολὴν τῆς τιμῆς, εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν ἀρετῶν της τούτων.

Ἡ σεμνότης γεννᾷ τὸ σέβας καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μᾶλλον διεφθαρμένους, οἵτινες ὅσον μισερὴν ψυχὴν καὶ ἂν ἔχωσι, θέλουν θελγθῇ ἀπὸ τὸ εὐγενὲς τοῦτο προτέρημα. Ἐν σεμνὸν βλέμμα, ἐν σοβαρὸν καὶ ἀνεπιτήδευτον ἦθος, ἀπετέλεσαν πάντοτε τὴν μεγίστην προσβολὴν εἰς τὰς αἰσθήσεις, καὶ συγκίνησιν οὐ σμικρὰν εἰς τὴν ψυχὴν, διὰ τοῦτο ἔχουν δίκαιον αἱ γυναῖκες νὰ καυχῶνται, λέγουσαι, ὅτι ποτὲ δὲν προστρέχουν εἰς τοὺς ἄνδρας ὅταν ἔχουν τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερασπίσεως καὶ βοηθείας των, χωρὶς νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ζητούμενον.

Ἡ ἀπροσποίητος αἰδῶς γεννᾷ ἐξαιρέτως τὴν ἠθικὴν δύναμιν τῶν γυναικῶν, αὕτη εἶναι τὸ προπύργιον αὐτῶν κατὰ τῆς κακίας τὸ καταφύγιον κατὰ τῆς συκοφαντίας. (ἀκολουθεῖ).